

آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی می‌گفتند: راجع به حضرت زهرا علیهاالسلام باید توجه داشته باشیم که استکبار جهانی در کامل‌ترین توطئه‌هایش به این نتیجه رسیده که تا زمانی که مردم این مملکت مسلمان هستند و نسبت به عقاید مذهبی خودشان پای‌بندند و برای جنبه‌های دینی خودشان، شخصیت‌هایی مثل حضرت زهرا علیهاالسلام دارند، با این مملکت نمی‌توانند بجنگند. هیچ نقشه‌ای را نمی‌توانند پیاده کنند؛ ولو اینکه عوامل زیادی در این مملکت دارند.

ادامه از صفحه قبل

۴. توسل کلید نجات

بی‌شک یکی از مراجع بزرگواری که محبت زائدالوصفش به سیده زنان عالم، حضرت زهرا علیهاالسلام شهره عام و خاص بود و حقیقتاً نیز نقشی مؤثر در احیای عزای فاطمیه داشت، آیت‌الله‌العظمی میرزاجواد تبریزی قدس‌سره بود. فرزند این بزرگمرد علم و اخلاق می‌گوید: مرحوم میرزا با جمعی از فضلا و طلاب و مؤمنین در روز سوم جمادی‌الثانی، یعنی روز شهادت حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام در فصل گرما که هوا بسیار سوزاننده بود، با پای برهنه به سوی حرم حضرت معصومه علیهاالسلام حرکت می‌کردند. این در حالی بود که حتی یک گام بر روی آسفالت و با پای برهنه قدم‌زدن مشکل بود؛ به‌طوری‌که من خودم با آنکه جوان بودم، طاقت نداشتم قدمی بردارم... روزی به مرحوم والد رو کردم و گفتم: آقا گرما شدید است و شما اگر اذیت می‌شوید. کفش بپوشید، ایشان همان‌طور که به سینه می‌زد و گریه می‌کرد، فرمودند: فرزندم بگذار پاهایم بسوزد برای مصیبت فاطمه زهرا علیهاالسلام هر کاری بکنم، کم است. مگر این دخت رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله چه گناهی داشت که این همه ظلم در حق او مرتکب شدند. پسرم مگر مصیبت حضرت کم بود؟ ما هر کاری در مصیبت بی‌بی دو عالم کنیم، کم کرده‌ایم.

مرحوم میرزا از شدت سوزش، پای‌شان سرخ شده بود. وقتی به خانه برگشتیم، کف پای ایشان بر اثر شدت گرمای سوزان آسیب دیده بود؛ ولکن ایشان اشک می‌ریخت و می‌فرمود: این برای مصیبت حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام کم است. گریه بر مصائب اهل‌بیت علیهم‌السلام کلید نجات هر انسانی است. علمای بزرگ هرگاه یادی از مصائب اهل‌بیت علیهم‌السلام می‌شود، همانند کودکی در فراق مادر زارزار گریه می‌کردند.

* * *

• بصیرت فاطمی در سیره آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی قدس‌سره

یکی دیگر از بزرگان عالم مرجعیت که می‌بایست ایشان را از جمله سرآمدان احیای فاطمیه توصیف کرد، آیت‌الله‌العظمی محمد فاضل لنکرانی قدس‌سره است. شخصیتی که لازمه مقابله با استکبار جهانی از سوی شیعیان و مسلمین را تأسی به سیره نورانی اهل‌بیت علیهم‌السلام به‌ویژه حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام می‌دانست.

ایشان بیش از پنجاه سال در ایام و مناسبت‌های گوناگون در منزل خود مراسم روضه‌خوانی دایر می‌نمود و برای بزرگداشت شایسته و اداشدن حق عظیم بانوی بزرگ اسلام، حضرت زهرا علیهاالسلام، مردم را به برپایی مجالس عزا در ایام فاطمیه ترغیب و دعوت می‌کردند و سفارش می‌نمودند که مردم در روز شهادت آن بزرگوار، همانند عاشورای حسینی با مجالس گسترده و تشکیل محافل عزا عشق و علاقه خود را به خاندان عصمت و طهارت علیهم‌السلام ابراز دارند و در همین راستا، هر سال پیام‌های ارزشمندی را صادر می‌کردند که به منتخبی از این پیام‌ها و بیانات اشاره می‌شود.

۱. فلسفه مجالس عزاداری

ایشان می‌گفتند: در سایه مجالس عزاداری سالار شهیدان علیه‌السلام، حقیقت کفر و باطل، افشا و دین اسلام ترویج می‌شود و جوانان با اسلام حقیقی که در مکتب تشیع است، آشنا می‌شوند. در این مجالس، اوصیای رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله و دستورهای آنان برای جامعه بشری معرفی می‌شوند.

خیال نشود که در این مجالس ظاهراً عده‌ای جمع می‌شوند و برای مصائب آن حضرت گریه و عزاداری می‌کنند و مسئله تمام می‌شود. این گریه‌ها بزرگ‌ترین فریادها بر سر ظالمین است. بزرگ‌ترین شخصیت زمان ما یعنی امام راحل قدس‌سره حاضر نبود، برای از دست‌دادن فرزند مجتهد خود گریه کند؛ اما برای مصائب حضرت امام حسین علیه‌السلام اشک می‌ریخت. ما با این اشک‌ها و عزاداری‌ها، انقلاب اسلامی را ایجاد کردیم و در مقابل کفر و ظالمین ایستادیم.

۲. در پناه اول بانوی جهان

آیت‌الله فاضل لنکرانی می‌گفتند: راجع به حضرت زهرا علیهاالسلام باید توجه داشته باشیم که استکبار جهانی در کامل‌ترین توطئه‌هایش به این نتیجه رسیده که تا زمانی که مردم این مملکت مسلمان هستند و نسبت به عقاید مذهبی خودشان پای‌بندند و برای جنبه‌های دینی خودشان، شخصیت‌هایی مثل حضرت زهرا علیهاالسلام دارند، با این مملکت نمی‌توانند بجنگند. هیچ نقشه‌ای را نمی‌تواند پیاده کند؛ ولو اینکه عوامل زیادی در این مملکت دارند؛ لکن این عقاید محکم مردم نسبت به مسائل اعتقادی، مانع از این است که استکبار بتواند نقشه‌ای را در اینجا پیاده کند؛ لذا به فکر افتاده

آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی قدس‌سره: یکی از بزرگترین افتخارات شیعه، داشتن شخصیتی است که سیده زنان عالم و دارای مقام عصمت و طهارت است و به‌مقتضای آیه تطهیر که در مورد پنج‌تن نازل شد و در رأس آن‌ها رسول گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله است، از هر رجس و پلیدی و هر گناه و معصیت بر حسب اراده تکوینی خداوند متعال دور و به طهارت مطلقه و پاکی از هر جهت آراسته است.

که شاید بتواند –خدای ناکرده– بین مردم و شخصیت‌ها یک جدایی بیندازد، یک تزلزل اعتقادی ایجاد کند؛ راهی که الآن استکبار جهانی مشغول پیمودن آن است، کوچک‌کردن شخصیت‌های مذهبی از نظر ما مسلمان‌هاست و در رأس همه آن‌ها، حضرت زهرا علیهاالسلام است.

۳. عاشورای فاطمی

باید یک عاشورای دومی بپا کنیم، یعنی مردم در کوچه و خیابان‌ها بریزند و به‌صورت دسته‌جات برای شهادت آن مظلومه، مرثیه‌سرایی کنند که این کار بیرون‌ریختن و سروسینه‌زدن، پشتوانه بسیار بزرگی است برای حفظ شخصیت‌های ما و الاّ با گفتن‌ها و شنیدن‌ها و نوشتن‌ها و مطالعه‌کردن‌ها، ما درست به هدفمان نمی‌رسیم. فضایل حضرت زهرا علیهاالسلام را چه در زمانی که در بطن اُمّ بود و بعد از ولادت تا آخر، خطبه‌ای را که در مسجد ایراد کرد، برای مردم بگوییم. خیال هم نشود که این خطبه در یک وضع عادی واقع شد؛ بلکه این قیام در مقابل حکومت است، آن هم در مقابل شخص حاکم. حضرت زهرا علیهاالسلام چنین خطبه غرّایی ایراد کرد و فضایل دیگری که در ایشان وجود دارد. این بر ماست که نگذاریم، این چنین شخصیت‌هایی در ذهن جامعه ما، مبدّل به افراد عادی بشود و امتیازی برای این‌ها قائل نباشیم.

۴. از وظایفمان کوتاهی نکنیم

باید در شرایط کنونی آگاهی بیشتر نسبت به افکار و اندیشه‌ها و دستورالعمل‌های آن بانوی گرامی و فرزندان معصوم ایشان علیهم‌السلام داشته باشیم و مبادا در انجام وظایف خود کوتاهی نماییم. لازم است علمای بلاد و خطبای محترم علاوه بر آنکه مجالس عزاداری را هرچه با شکوه‌تر انجام می‌دهند، ابعاد معنوی و علمی آن‌حضرت را مورد توجه خاص قرار دهند و بحمدالله مکتب تشیع، مشحون از استدلال و منطق است.

۵. الگوی جامع انسان‌ها

یکی از بزرگترین افتخارات شیعه، داشتن شخصیتی است که سیده زنان عالم و دارای مقام عصمت و طهارت است و به‌مقتضای آیه تطهیر که در مورد پنج‌تن نازل شد و در رأس آن‌ها رسول گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله است، از هر رجس و پلیدی و هر گناه و معصیت بر حسب اراده تکوینی خداوند متعال دور و به طهارت مطلقه و پاکی از هر جهت آراسته است. مقام شامخ آن بزرگوار، از افق افکار محدود و نارسای ما بیرون و دست اندیشه و فکر ما از پی‌بردن به آن کوتاه است.

او اولین شهیده راه پرافتخار ولایت و امامت بود و ائمه معصومین علیهم‌السلام عموماً به فرزندی ایشان افتخار می‌کردند. حضرت فاطمه علیهاالسلام زنی است که در اوج مظلومیت و با وجود مصائب فراوان، خصوصاً مصیبت از دست‌دادن پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله و در شرایط بسیار حساس که بشر عادی حتی قادر بر تکلم معمولی نیست، در حضور حکام و بزرگان قوم آن‌چنان خطبه‌ای ایراد می‌کند که خردمندان از درک آن عاجزند که چگونه یک زن، در چنین موقعیتی بتواند این‌گونه مستدل و محکم سخن بگوید؛ آن هم مطالبی بسیار مهم و مربوط به توحید، نبوت و امامت و نیز سرزنش کسانی که به‌حکم راحت‌طلبی و زندگی آرام، وظیفه الهی خود را ترک و در برابر ظلم دیگران سکوت نموده‌اند.

آن بانو که واجد همه کمالات ظاهر و باطن بود. او نه‌تنها دخت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله است، بلکه صاحب همه عناوینی است که می‌تواند حاکی از هریک از کمالات بشری باشد. حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام اشرف زنان عالم و الگوی تام و جامع و کامل برای همه انسان‌ها اعم از زن و مرد است.

* * *

• اصالت فاطمی در اندیشه آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی قدس‌سره

فاطمه علیهاالسلام از اهل‌بیتی است که خداوند متعال، عالم را به‌واسطه وجود ایشان خلق فرموده است؛ آنجا که رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: «لَوْ لَا نَحْنُ مَا خَلَقَ اللهُ آدَمَ وَلَا حَوَّاءَ وَلَا الْجَنَّةَ وَلَا النَّارَ وَلَا السَّمَاءَ وَلَا الْأَرْض»[1] و یا حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام در آن مرقومه‌ای که به معاویه مرقوم نمودند، می‌فرماید: «فَإِنَّا صَنَائِعُ رَبِّنَا وَالنَّاسُ بَعْدُ صَنَائِعُ لَنَا»[2] این عبارت، از نظر معنا خیلی مهم است. بعضی می‌خواهند بگویند که معنای این روایت این است که مردم تربیت‌شده یا پرورش‌یافته مکتب ما هستند؛ ولی هیچ مانعی ندارد که به این معنا باشد که هدف غایی از خلقت، وجود محمد وآل محمد علیهم‌السلام است و یا آن حدیث قدسی که خداوند می‌فرماید: «خَلَقْتُکَ لِأَجْلِی»[3] و در حدیثی دیگر می‌فرماید: «لَوْلَاکَ مَا خَلَقْتُ الْأَفْلَاکَ»[4]. اصلاً انسان نمی‌تواند بفهمد که خداوند متعال که می‌فرماید: تو را برای خودم خلق کردم و همه افلاک را برای تو خلق کردم، چه معنایی دارد؟

آنچه از همه این سخنان معلوم می‌شود، این است که ارتباط آن‌ها با خداوند متعال بسیار بالاست؛ چراکه خداوند متعال، بالا و والاست؛ البته خود پیغمبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله اظهار عجز می‌کند و اظهار می‌دارد: «مَا عَرَفْنَاکَ حَقَّ مَعْرِفَتِکَ»[5]

باید دانست که ما هرچه داریم از اهل‌بیت علیهم‌السلام داریم. غیر از آنها هرکس هرچه می‌گوید، وقتی انسان آنها را ملاحظه می‌کند، می‌بیند به جایی متصل نیست و نمی‌شود به آن اعتماد کرد.

همه چیز در مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام است که پیامبر فرمود: «إنّی تارکٌ فیکُمُ الثّقلین کتاب‌الله وَعِتْرَتی»؛ یعنی همه چیز را از اهل‌بیت بگیرید و از غیر اینها نگیرید.

حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود: نه از اینها جلو بیفتید و نه عقب که اگر جلو بروید، گمراه می‌شوید و اگر عقب بیفتید، هلاک می‌گردید و نیز می‌فرماید: «لاتُعَلِّمُوهُم»؛ چیزی یادشان ندهید، «فإنَّهُم أعْلَمُ مِنْکُم»؛ [زیرا] از تمام مردم، اینها عالم‌تر هستند.

حال در میان اهل‌بیت علیهم‌السلام، حضرت زهرا علیهاالسلام یک محوریت خاصی دارند؛ ملاحظه کنید وقتی اهل‌بیت علیهم‌السلام معرّفی می‌شوند، ایشان در صدر هستند؛ «هُمْ فَاطِمَةُ وَأَبُوهَا وَبَعْلُهَا وَبَنُوهَا»[6]

آن‌حضرت در بین اهل‌بیت علیهم‌السلام، مقام و عظمت خاصی دارند که همه ائمه علیهم‌السلام به وجود ایشان افتخار می‌کنند. در واقع، آن وجود مقدس برای همه اهل‌بیت علیهم‌السلام حجت است؛ یعنی برای حقانیت خودشان و برای بطلان غاصبین و ستمگران به وجود آن بزرگوار احتجاج می‌کنند. همه اهل‌بیت علیهم‌السلام حجتند؛ ولی حضرت فاطمه زهرا علیهاالسلام از این جهات، حجیتش از همه بیشتر است.

فاطمه زهرا علیهاالسلام سیدة نساء‌العالمین، بضعة‌الرسول وقرینة ولیّ‌الله، بانویی که در مباهله به‌حکم قرآن مجید، اختصاصِ شرکت داشت و از اهل‌بیت علیهم‌السلام هم، یگانه بانویی بود که به مقام عصمت و طهارت چون پدر و همسر و فرزندانش آراسته بود و در آن اجتماع که حتی امّ‌سلمه هم اجازه حضور نیافت و از پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله جواب «إنّکِ علی الخیر» شنید، فقط یگانه بانویی که حضور داشت، آن‌حضرت بود.

او در غیر مقام نبوت، در اخلاق و علم و کمالات نسبت به پدر، نسخه‌ای مطابق اصل بود و مثل سایر ائمه علیهم‌السلام سیره و رفتار و گفتارش، دین و شرع و دلیل احکام الهی است.

او امامت به‌معنای علم و هدایت را حائز بود و به‌عنوان یک بانوی اول اسلام در عفاف و عصمت و کرامت و ستر، وجودش الگو و اسوه است. اشتغال به کارهای بیرون از منزل و همکاری با مردان نامحرم دون شأن هر زن ذی‌شأن و ملتزم به ستر و عفاف است تا چه رسد به بانویی که شأنش «إنّ اللهَ تَعَالی یَغْضِبُ لِغَضَبِ فَاطِمة وَیَرْضی لِرِضَاهَا» باشد. اصلاً حضور در جاهایی که مختص به مردان است، برای بانویی مانند او تنازل از مقام اجل و امنع و اقدس اوست.

معجزه بزرگ حضرت فاطمه علیهاالسلام

یکی از معجزات حضرت زهرا علیهاالسلام، خطبه بالبدیهة آن‌حضرت بود. آن بزرگوار در آن جوّ اختناق و کودتای بزرگی که شده بود، با آن مصیبت جانکاه و عظمای ارتحال حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله و بعد مصائب دیگر، این خطبه را که در اوج فصاحت و بلاغت است، انشاء کرد که امیرالمؤمنین علیه‌السلام هرچند امام البلغاء وامیر الفصحاء است و می‌فرمود: «إنَّا لِأُمَرَاءُ الْکَلَامِ وَفِینَا تَنَشَّبَتْ عُرُوقُهُ وَعَلَیْنَا تَهَدَّلَتْ غُصُونُه»؛[7] ولی جوّ اجازه نمی‌داد که چنان سخنرانی جامع و گویا و کوبنده و ماندگاری ایراد نماید.

عظمت حضرت صدیقه طاهره علیهاالسلام باعث شد که در آن اجتماع تاریخی و محاکمه بزرگ نتوانستند مانع خطبه‌خواندن ایشان شوند و چنان بود که شخص حضرت رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله حضور یافته‌اند و بسیاری از مردم حاضر، وقتی آن حقایق بیان می‌شد، گریه می‌کردند.

به هر حال، این خطبه متضمن مطالب بسیار بالاست و از معجزات اهل‌بیت علیهم‌السلام است و لذا در مثل کتاب بلاغات‌النساء که در قرن دوم هجری نوشته شده است، این خطبه را نقل می‌کند.

البته فضایل آن‌حضرت بسیار زیاد است؛ همین حدیث مشهور نبوی که «إنَّ اللهَ تَعَالَی یَغْضَبُ لِغَضَبِ فَاطِمَةَ وَیَرْضَی لِرِضَاهَا»[8] در عین اختصار، معنای والا و مهمی دارد. حقائق و مطالب مهم ولایی تا حضرت مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف از این روایت استفاده می‌شود، یا این حدیث که پیغمبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله هنگامی که می‌خواهند حضرت فاطمه علیهاالسلام را دلداری و تسکین خاطر بدهند، می‌فرمایند: «أبشری یا فَاطِمة إنّ المَهْدِیّ منک»[9] ای فاطمه! بشارت بر تو باد که مهدی از توست؛ این بسیار مهم است که پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله شخص اول عالم امکان، برای آرامش روان و آماده‌ساختن دختر عزیز و یگانه خود برای تحمل مصایب و مسائلی که پیش می‌آید، این‌گونه دلداری می‌دهند که مهدی از توست، یعنی همه از تو و برای توست و سیر جهان به سوی تو و پیروزی حق بر باطل و نور بر ظلمت برای توست. به هر حال سخن در عظمت حضرت زهرا علیهاالسلام بسیار زیاد است.

فاطمیه یک تاریخ است

فاطمیه یک تاریخ است، فاطمیه یعنی فریاد بر سر ظالمان، فاطمیه یعنی جهاد برای پیروزی حق بر باطل و بالأخره فاطمیه یعنی روز حکومت جهانی و الهی حضرت مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف.

آری! فاطمیه عاشوراست، فاطمیه شب قدر است، فاطمیه غدیر و نیمه شعبان است و فاطمیه یعنی روز پیروزی نور بر ظلمت.

در پرتو بیان فضائل آن‌حضرت، همه ابعاد دین و ولایت ائمه طاهرین علیهم‌السلام و دعوت اسلام و قرآن و مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام و در کل، رسالت رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله را باید تبلیغ نمود.

باید با بدعت‌ها، با بیگانه‌گرایی‌ها، با نابسامانی‌ها، با گناه، با شیوع مناهی و ملاهی، با فساد، با جهل و ضلالت مبارزه نمود.

مکتب اهل‌بیت علیهم‌السلام، مکتب معرفت، مکتب علم و بیداری، مکتب آگاهی و عدالت و برابری و رشد عقلی و اندیشه‌های نورانی است که همه باید آن را در این فرصت‌ها بازگو کنیم و همه باید قدردان مجالس نورانی فاطمی باشیم و از برکات آن کمال استفاده را نموده و مهمترین وظیفه خود را دعا با تضرّع و انابه به درگاه خداوند متعال برای تعجیل در فرج موفورالسرور فرزند عزیز فاطمه، حضرت مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف قرار دهیم؛ اللّهم عجل فرجه الشریف واجعلنا من أعوانه وأنصاره والمستشهدین بین یدیه.

• پی نوشت‌ها

۱. عیون اخبارالرضا علیه‌السلام؛ ج۱، ب۲۶، ح۲۲.
۲. نهج‌البلاغه، نامه۲۸.
۳. الجواهرالسنیه؛ شیخ حر عاملی، ص۷۱۰.
۴. بحارالانوار؛ ج۱۵، ب۱، ح۴۸.
۵. بحارالانوار؛ ج۶۸، ب۶۱، ح۱.
۶. عوالم‌العلوم، ص۹۳۳.
۷. نهج‌البلاغه، خ۲۳۳.
۸. صحیفه امام رضا علیه‌السلام، ص۴۵، ح۲۲.
۹. البرهان متقی هندی، ص۹۴.